

[Vesterager.]

at Kommunerne skal være stillet frit. Men der er jo ikke saa overmaade meget af dette; thi der er saa mange Indskrænkninger, saa mange Steder, hvor man griber ind og siger: Det vil vi nu bestemme, det bliver fastlagt, og saaledes skal det være. Og naar man fastlægger Timetallet, Daglængden o. s. v., har det ikke saa megen Betydning med alt det andet, thi saa er Indskrænkningerne saa stærke, at Kommunalbestyrelsen ikke kan røre sig ret meget ud derover.

Man har beholdt Forskolelærerinstitutionen. Jeg har ikke noget imod, at man har udvidet Undervisningstiden fra 1½ til 2 Aar, og naar jeg hilser dette med en vis Tilfredshed, er det, fordi jeg tror — og det har været min Opfattelse gennem mange Aar, jeg gav ogsaa Udtryk for det i den store Skolekommission —, at der mange Steder paa Landet er Trang til at faa indført f. Eks. Haandgerning og enkelte andre Ting ved disse toklassedelte Skoler, og her vilde man udmærket godt kunne benytte en Forskolelærerinde eller i hvert Fald en eller anden, der havde faaet en vis Uddannelse, og som havde Forstaaelse af Børn og var i Besiddelse af nogen pædagogisk Evne.

Naar det nu foreslaas at kalde dem Grundskolelærerinder, synes jeg, det er rædsomt — hvis jeg maa bruge det Udtryk. Grundskolelærerinder! Jeg ved ikke, om min ærede Kollega dernede, som er Repræsentant for Retsstatspartiet, er glad for det; det minder jo noget om Grundskylden, som der tales om ved alle Lejligheder fra den Side. Jeg synes ikke, man skal forandre „Forskolelærerinder“ til „Grundskolelærerinder“. Det er jo for øvrigt heller ikke givet, at det just bliver dem, der kommer til at undervise ved Grundskolen. Det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen f. Eks. haaber ikke, at de i særlig Grad skal foretrækkes dér. Det gør jeg egentlig heller ikke, men der vil blive mange Steder, hvor man ved Grundskolen vil ansætte almindelige fuldt uddannede Lærerinder; de er i Virkeligheden i Kraft af deres Ansættelse ogsaa Grundskolelærerinder, og jeg tror ikke, at de vil bryde sig om at faa denne Titel. Jeg tror, man skulde hellere lade være med dette, for jeg synes ikke, det lyder godt. Men det hører til den Slags Ting, som der kan forhandles om i et Udvalg.

Her vil jeg gerne indskyde en Bemærkning om Privatskolerne. Børn, som maaske skal flyttes fra en Skole til en anden, maa ikke henvises til Privatskoler, og jeg har det Indtryk, at man i Virkeligheden i nogen

Maade søger at indskrænke Privatskolernes Frihed. Det vil jeg ikke saa gerne være med til. Der staar ikke noget videre i selve Lovforslaget om dette Forhold, men der er en Udtalelse i Bemærkningerne, som gør mig noget betænkelig ved det hele. Det er ofte saaledes, at Lovforslagene har en lidt uklar Affattelse; saa tilføjes der noget i Bemærkningerne, og endelig kommer der et Cirkulære, i hvilket Ministeren fortolker Lovens Bestemmelser paa den Maade, Ministeriet nu mener at kunne tillade sig at fortolke dem paa. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne have Lov til at citere, hvad der staar i Tillæg A. Sp. 2912 forned:

„Man maa kun fastholde, at det Barn, der flytter til en Kommune, straks gribes af dennes Regler om Undervisningspligten og derfor kan blive skolepligtigt igen, selv om det med Rette er udskrevet af Skolen i den Kommune, det kommer fra. Paa samme Maade er det en Selvfølge, at Elever i Privatskoler maa være de Regler for Undervisningspligten underkastede, som gælder for den Kommune, hvori de har fast Bopæl, og at de derfor, hvis Privatskolens Undervisning ophører med det 14de Aar, kan være forpligtede til at søge den offentlige Skole i Aaret, til de bliver 15 Aar og efter Kommunens Regler kan udskrives af Skolen.“

Jeg gad dog egentlig vide, hvordan den grundtvigske Friskole, som jeg kender ovre i Ringkøbing Amt, vil stille sig over for en saadan Fortolkning af Loven. Jeg tror nok, man vil blive noget forfærdet, hvis en Dreng eller Pige paa 14 Aar, der har afsluttet sin Undervisning, kommer til at tjene i en anden Kommune, hvor der er en anden Skoleordning, og Kommunalbestyrelsen saa straks siger: Haps, nu maa du indskrives i Skolen paa ny, og ikke i Privatskole, men i Kommuneskole! Det vil vække en voldsom Opsigt, og jeg tror derfor, man maa have dette Spørgsmaal klaret. Thi det kan dog ikke være Meningen, at man maa have Lov til at lade Børnene gaa i Privatskole, men at de, hvis de, efter at være konfirmeret og efter at have afsluttet deres Undervisning, slipper ind i en anden Kommune, saa uden videre kan puttes ind i Kommuneskolen dér.

Det er en Bestemmelse, som jeg forudser alene i det Amt, hvor jeg bor, hvor vi har flere store Friskoler, bl. a. den store grundtvigske Friskole i Holstebro under Morten Larsen, Friskolen i Bøvling, der er knyttet til Valgmenigheden, og den